

**RAHAT VAI HENKI? – SUOMALAISTEN GOSPELMUUSIKKOJEN
KÄSITYKSIÄ SUOMI-GOSPELIN MAALLISTUMISESTA**

Juha Tenhunen
Kandidaatintutkielma
Musiikkitiede
Syksy 2008
Jyväskylän yliopisto

TIIVISTELMÄ

RAHAT VAI HENKI – SUOMALAISTEN GOSPELMUUSIKKOJEN KÄSITYKSIÄ SUOMI-GOSPELIN MAALLISTUMISESTA

Suomalainen gospelmusiikki on noussut 2000-luvulla albumilistoille ja gospelbändit keikkailevat hengellisten tapahtumien lisäksi myös maallisilla areenoilla. Tämä ilmiö herätti minussa kysymyksen, onko gospelmusiikki maallistunut viime vuosina vai onko suuren yleisön suvaitsevaisuus kristillistä musiikkia kohtaan lisääntynyt. Taustakirjallisuuteen ja Suomi-gospelin historiaan perehdyttyäni tutkielman alkuoletuksena oli, että suomalainen gospelmusiikki on maallistunut koko sen historian ajan. Kandidaatintutkielmani tarkoituksena on selvittää, miten suomalaiset gospelmusikot suhtautuvat Suomi-gospelin maallistumisilmiöön. Valitsin gospelmusiikin maallistumisen tutkielmani aiheeksi, koska aihe on ajankohtainen ja sitä ei ole Suomessa aikaisemmin tutkittu. Aiheen valintaan vaikutti myös se, että soitan itse bändissä, joka esiintyy sekä maallisissa että hengellisissä tapahtumissa ympäri Suomea.

Fenomenografisella tutkimusmenetelmällä analysoimani tutkimusaineisto koostuu kuuden suomalaisen gospelmusikon vastauksista sähköpostitse lähettämäni kyselylomakkeeseen. Tutkielmani perusteella vaikuttaisi siltä, että Suomi-gospel on maallistunut ja gospelmusikot suhtautuvat maallistumiseen kielteisesti. Vastaajien mukaan hengellisyyden pitäisi näkyä gospelbändin toiminnassa. He näkivät Suomi-gospelin maallistumisen hengellisestä sanomasta luopumisena ja kompromissien tekemisenä laajemman yleisön suosion saavuttamiseksi.

ASIASANAT: gospelmusiikki, gospelrock, hengellinen musiikki, populaarimusiikki, maallistuminen

Sisällysluettelo

1 JOHDANTO.....	1
2 SUOMI-GOSPELIN HISTORIAA.....	3
2.1 Gospel 1900-luvun vaihteessa.....	3
2.2 Gospel 1950-luvulla.....	4
2.3 Gospel 1960-luvulla.....	4
2.4 Gospel 1970-luvulla.....	6
2.5 Gospel 1980-luvulla.....	7
2.6 Gospel vuosituhatosen vaihteessa.....	8
3 TUTKIMUSASETELMA.....	9
3.1 Tutkimuskysymykset.....	9
3.2 Tutkimusote ja -menetelmä.....	9
3.3 Tutkimusaineisto.....	10
3.4. Aineiston analyysi.....	11
4 TULOKSET.....	11
4.1 Suomi-gospelin määritelmä.....	11
4.2. Suomi-gospelin maallistuminen.....	12
5 PÄÄTÄNTÖ.....	14
Lähteet.....	18
Liitteet.....	19
Kyselylomake.....	19

1 JOHDANTO

Suomalainen gospelmusiikki on noussut 2000-luvulla Suomen virallisille listoille, esimerkiksi vuonna 2006 ilmestynyt rippikoululauluja sisältänyt Tilkkutäkki-levy ylsi huomattavan suuriin myyntilukuihin. Artistin avoimen kristillinen elämäntattomuus ei enää välttämättä tarkoita kaupallista itsemurhaa valtavirtamarkkinoilla. Gospelmusiikkia esitetään nykyisin hengellisten tapahtumien lisäksi jonkin verran myös maallisissa tapahtumissa, erilaisilla festivaaleilla, ravintoloissa ja klubeilla. Myös monet kaupalliset radiokanavat ovat ottaneet gospelartistien kappaleita soittolistoilleen. Gospelartistina aloittaneen Juha Tapion kaupallinen menestys 2000-luvulla on eräs esimerkki Suomi-gospelin tämänhetkisestä tilasta. Joidenkin mielestä radiohiteistä ja menestyksestä huolimatta Juha Tapio on edelleen se sama gospelartisti, toisten mielestä taas ei. Poptähteys ja gospel eivät voi henkilöityä samaan ihmiseen joidenkin kuulijoiden mielestä, tämän huomion olen tehnyt henkilökohtaisesti. Ehkä tästä käsityksestä johtuen uskonto on edelleen arka aihe musiikkiteollisuudelle ja valtavirtamarkkinoille, uskonnon pelätään loitontavan kuluttajaa itse musiikista.

Kirkosta eroaminen on nykyään helppoa ja vaivatonta, sen voi tehdä jopa netissä. Tiedotusvälineet ovat pitäneet esillä kysymyksiä naispappeudesta, seksuaalisten vähemmistöjen oikeuksista ja kirkon ja valtion suhteesta. Kirkko joutuu määrittelemään roolinsa osana nopeasti muuttuvaa yhteiskuntaa. Länsimaisissa yhteiskunnissa on käynnissä monien tutkijoiden mukaan maallistumisilmiö. Kääriäinen, Niemelä ja Ketola ovat todenneet teoksessa *Moderni kirkkokansa: Suomalaisten uskonnollisuus uudella vuosituhanalla*, että perinteisen sekularisaatioteorian (maallistumisteoria) mukaan yhteiskunnan modernisaatio johtaa maallistumiseen eli uskonnon merkityksen pienenemiseen ihmisten elämässä (Kääriäinen, K., Niemelä, K. & Ketola, K. 2003, 87-89, 253).

Alkusysäyksen tälle tutkimukselle antoi ajatus siitä, onko gospelmusiikin ja muutamien menestystä saaneiden jossain määrin gospel-nimikkeen alla toimivien artistien ja bändien viitoittama tie osa yhteiskunnan maallistumisilmiötä vai ovatko musiikin kuluttajat muuttuneet suvaitsevaisemmiksi gospelmusiikin suhteen. Myöhemmin päätin rajata tutkimukseni koskemaan gospelmuusikoita ja heidän mielipiteitään suomalaisen gospelmusiikin maallistumisesta ja nykytilasta.

Janne Könösen ja Tero Huvin (2005) toimittama kirja *Kahden maan kansalaiset: Suomi-gospelin historiaa* kertoo kattavasti Suomi-gospelin historian 1960-luvulta 2000-luvun puoliväliin saakka. Suomi-gospelin historia -luku pohjautuu suurilta osin tähän kirjaan, joka on ainut pelkästään suomalaisen hengellisen nuorisomusiikin, Suomi-gospelin, historiaan keskittyvä teos. Taustakirjallisuutena gospelin historian referoimisessa minulla oli myös Erja Saarisen ja Raine Haikaraisen (2002) kirjoittama osio gospelmusiikista teoksessa *Suomi soi 2: Rautalangasta hiphoppiin*. Kolmantena lähde teoksena samassa luvussa käytin teologian tohtori Heikki Toivion (2004) väitöskirjaa *Voiko sen sanoa toisinkin?*, joka käsittelee uusimuotoisten jumalanpalvelusten merkitystä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon jumalanpalveluselämään vuosina 1966-1999.

Termillä Suomi-gospel Könönen ja Huvi tarkoittavat 1960-luvun loppupuolella hahmonsä popin ja rockin vallankumouksesta ottanutta suomalaisten nuorten suosimaa rytmikästä, tekstiensä puolesta hengellistä musiikkia. Könösen ja Huvin määrittelemään Suomi-gospeliin eivät kuulu hengelliset iskelmämusiikin yhtyeet ja -artistit eivätkä taidemusiikin ja muut instrumentaalit kokoonpanot. (Könönen & Huvi 2005, 8.) Käytän tutkielmassani rinnakkain termejä Suomi-gospel ja suomalainen gospelmusiikki. Molemmilla termeillä viitataan Könösen ja Huvin määritelmään termistä Suomi-gospel. Mikäli vastaajat viittaavat vastauksissaan hengellisiin iskelmämusiikin tai instrumentaaleihin yhtyeisiin, sisällytän ne myös tutkielmaani nimekkeen Suomi-gospel alle.

Maallistuminen eli sekularisaatio viittaa jonkin asian, elämänalueen tai laitoksen siirtymiseen pois kirkon alaisuudesta. Käsite sekularisaatio pohjautuu latinan sanaan *saeculum*, joka keskiaikaisessa latinassa tarkoitti vuosisataa, aikakautta ja maailmaa. Sekularisaatiolla tarkoitettiin myös ihmisten, asioiden ja toimintojen siirtymistä niiden alkuperäisestä uskonnollisesta vaikutuspiiristä maalliseen vaikutuspiiriin. (Kääriäinen ym. 2003, 96.)

Perinteisen sekularisaatioteorian mukaan yhteiskunnan modernisaatio johtaa väistämättä maallistumiseen eli uskonnollisten instituutioiden heikkenemiseen ja uskonnon merkityksen pienenemiseen ihmisten elämässä. Teoriaa ei juurikaan kritisoitu ja maallistumiskehitystä pidettiin itsestäänselvyyttenä 1960-luvulle asti. 1900-luvun puolivälin jälkeen monet tutkijat ovat kuitenkin tuoneet esiin esimerkkejä myös vastakkaisesta kehityksestä, teorialle on esitetty kritiikkiä ja sen korvaamiseksi on esitetty vaihtoehtoisia teorioita. (Kääriäinen ym. 2003, 87-89, 253.)

Taustakirjallisuuteen ja Suomi-gospelin historiaan perehtyneenä oletan, että Suomi-gospel on maallistunut asteittain koko sen olemassaolon ajan. Tästä kehityksestä kerron tarkemmin luvussa kaksi. Selvitän kandidaatintutkielmassani sitä, miten gospelmuusikot suhtautuvat suomalaisen gospelmusiikin maallistumiseen. Tutkimusaineistoni koostuu sähköpostikyselystä (ks. liite), jonka lähetin kuudelle suomalaiselle gospelmuusikolle. Gospelmusiikin maallistuminen on aiheena erittäin ajankohtainen ja aiempaa tutkimusta Suomi-gospelin maallistumisesta ei ole tehty.

Se, minkä vuoksi halusin tutkia tätä aihetta, johtuu osaksi siitä, että soitan itse bändissä, joka keikkailee sekä hengellisissä että maallisissa tapahtumissa ympäri Suomea. Tästä harrastuksestani johtuen lähipiiristäni löytyi helposti useita haastateltavia tutkimustani varten.

2 SUOMI-GOSPELIN HISTORIAA

Käsittelen seuraavissa kappaleissa Suomi-gospelin historiaa kronologisesti edeten nostaen esiin sen merkittävimpiä artisteja ja bändejä sekä tarkastelemalla tapahtumia maallistumisilmiön näkökulmasta. Tutkielman laajuudesta johtuen en yritäkään esitellä kattavasti Suomi-gospelin historiaa ja sen keskeisimpiä suuntauksia, vaan nostaa esiin nimenomaan tämän tutkimuksen kannalta merkittäviä tapahtumia ja uudistuksia.

2.1 Gospel 1900-luvun vaihteessa

Ensimmäisiä Suomeen tulleita perinteisestä kirkkomusiikista eroavia hengellisiä kappaleita olivat ruotsalaiset herätyslaulukirjojen laulut 1800-luvun loppupuolella. Vuonna 1869 suomennettu gospellaulu ”Weljet armaat lähdettekö” oli kuitenkin alun perin Yhdysvalloista ja se julkaistiin Suomen Lähetysseuran ”Matkalauluja”-kirjassa. Se oli yksi ensimmäisistä suomeksi julkaistuista hengellisistä lauluista. Gospellaulujen suomentaminen yleistyi 1800-luvun loppupuolella ja aluksi niitä käyttivät lähinnä metodistit, baptistit ja vapaakirkolliset. (Saarinen & Haikarainen 2002 312.) Evankelis-luterilainen kirkko vierasti aluksi yhdysvaltalaisia sävelmiä, koska ne yhdistettiin lahkolaisuuteen tai herätysliikkeisiin. Vapaakirkollisten kitara- ja hanurisäestykset herättivät myös pahennusta evankelis-luterilaisen kirkon piirissä. (Könönen & Huvi 2005, 19.)

2.2 Gospel 1950-luvulla

Rock 'n rollin suuri vallankumous 1950-luvun puolivälissä ei vaikuttanut mitenkään kirkoissa ja seurakunnissa soitettuun musiikkiin, sillä varsinaista kristillistä nuorisokulttuuriakaan ei vielä ollut olemassa. Vaikka ensimmäisiä perinteisestä kirkkomusiikista poikkeavia sävellyksiä ja esiintyjä ilmestyikin seurakuntiin, ei voitu vielä puhua varsinaisesti Suomigospelista. Käpylän seurakunnassa vuonna 1958 järjestetty jazz-konsertti aiheutti kuitenkin keskustelua hengellisen musiikin maallistumisesta ensimmäisiä kertoja sen historian aikana. Lehdistön mielestä konsertista puuttui selkeä evankeliumin julistus ja Suomen evankelis-luterilainen kirkko joutui pohtimaan suhdettaan uuteen rytmimusiikkiin ensimmäistä kertaa. (Könönen & Huvi 2005, 21-23.)

2.3 Gospel 1960-luvulla

Ensimmäiset varsinaiset populaarimusiikkiin nojautuvat gospelkappaleet tulivat Suomeen Saksasta 1960-luvun alussa. Tutzingen Evankelinen Akatemia järjesti vuonna 1961 uusien hengellisten laulujen sävellys- ja sanoituskilpailun. Kilpailun voitti pastori Martin Gotthard Schneiderin laulu ”Danke” (Kiitos), jonka suosio levisi nopeasti maan rajojen ulkopuolelle, myös Suomeen. Lauttasaaren seurakunnan nuorisopastori Juhani Forsberg suomensi laulun ja perusti tiettävästi ensimmäisen suomalaisen gospelyhtyeen, Gutzeit Singersin. (Saarinen & Haikarainen 2002, 313.)

1960-luvun puolivälissä Suomessa oli jo gospelbändejä ja -laulajia, jotka esittivät itse kirjoittamiaan kappaleita omalla äidinkielellään. Gospelbändit ottivat musiikillisia vaikutteita vallitsevista populaarimusiikin virtauksista ja Suomessa perustettiin muun muassa rautalankamusiikkia soittaneita gospelbändejä. (Könönen & Huvi 2005, 32.) Vuonna 1966 perustettiin bändi nimeltä Pro Fide. Bändi oli maamme ensimmäinen varsinaista uskonnollista rockia soittava yhtye ja sen toiminta perustui selkeästi uskonnollisen sanoman julistamiseen. Silti yhtyettä syytettiin saatanan salakuljettamisesta kirkkoon. Väitteet kumottiin kuitenkin laskemalla yhteen konserteissa uskon tulleiden määriä. Bändistä tuli nopeasti hyvin suosittu ja sen jäsenet joutuivat pohtimaan suhdettaan rockmaailmaista tuttuihin ilmiöihin, kuten tähtikulttiin. Aluksi bändi ei antanut lainkaan nimikirjoituksia ja se pyrki välttämään ihailijoiden kohtaamista kaikin keinoin, mutta myöhemmin suhtautuminen muuttui. He ajattelivat, että on parempi että nuoret ihailevat kristittyjä muusikoita kuin ketä tahansa poptähtiä. (Saarinen & Haikarainen 2002, 314.)

Uusi suomalainen gospelmusiikki alkoi herättää kiinnostusta myös musiikin ammattilaisten keskuudessa. Kanttori Ilkka Kuusisto päätti säveltää ja esittää jazz-messun yhdessä Heikki Sarmannon yhtyeen kanssa vuonna 1966. Nuorisoa ei rautalankamusiikin aikana jazz-messu kiinnostanut, ja vanhemman väestön keskuudessa messu herätti pahennusta. Pastori Martti Kaipainen kritisoi uutta jazz-messua Uusi Tie -lehden pääkirjoituksessaan helmikuussa 1967. Kaipaisen mielestä maalliset tanssimuusikot eivät missään nimessä kelvanneet kirkkoon säestämään jumalanpalvelusta. (Könönen & Huvi 2005, 32-33.)

1960-luvulla tehtiin myös onnistuneita populaarimusiikkia sisältäneitä messuja. Lähinnä viihdemusiikkona tunnettu laulaja ja säveltäjä Lasse Mårtenson ylitti uutiskynnyksen vuonna 1966 säveltämällään messulla ”Voiko sen sanoa toisinkin”. Messusta tehty televisio-ohjelma keräsi paljon katsojia ja myös lehdistön keskuudessa Mårtensonin uusimuotoinen jumalanpalvelus sai paljon kiitosta. (Toivio 2004, 15) Huomion arvoista oli myös se, että seuraavana vuonna messusta tehty äänite myi yli 10 000 kappaletta ja jumalanpalveluksen laulut jäivät elämään yhteislauluina eri seurakuntiin ympäri Suomea. (Könönen & Huvi 2005, 33.)

Yhteiskunnassa tapahtui muutoksia 1960-luvulla, joilla oli vaikutusta ihmisten suhtautumiseen uskonnollisiin asioihin ja sitä kautta gospelmusiikkiin. Nuoriso radikalisoitui

koko läntisessä maailmassa. Niin tapahtui myös Suomessa. Suuri muuttoliike maalta kaupunkeihin, teollistuminen ja korkeakouluopiskelijoiden määrän kolminkertaistuminen 1950-luvun alusta 1960-luvun puoliväliin mennessä politisoi suomalaista yhteiskuntaa. Muutokset jättivät uskonnolliset asiat varjoon. Kirkossa käyminen väheni varsinkin kaupungeissa ja kristillinen yhtenäiskulttuuri oli murenemassa. Kirkon oli vaikeaa sopeutua yhteiskunnan nopeisiin muutoksiin ja sen toimintaa kritisoitiin muun muassa radikaalin vasemmistolaisnuorison taholta ja myös kirkon sisäpuolelta. Vuosikymmenen lopulla vaadittiin esimerkiksi tunnustuksellisen uskonnonopetuksen poistamista peruskouluista. (Toivio 2004, 16-17.)

Ruotsinkieliset gospelyhtyeet KSÅA-kvartetti, Gospelteamet ja Voice of St. Luke aiheuttivat kovaa kritiikkiä Suomi-gospelia kohtaan vuonna 1967. Ruotsinkielisellä kauppakorkeakoululla järjestettiin hengellinen pop-gaala, joka sai paljon huomiota median keskuudessa tehokkaan mainostuksen ansiosta. Gaala oli myös yleisömenestys ja monia halukkaista jäi ovien ulkopuolelle. Ruotsinkieliset yhtyeet järjestivät vastaavia gaaloja ja ”popjumalanpalveluksia” ensimenestyksen jälkeen. Evankelis-luterilaisen kirkon Nuorisolähetyksen Lieke-lehti paheksui uusia jumalanpalveluksia siitä syystä, että nuoria yritettiin näin houkutella tilaisuuksiin tuomalla ”piru kirkkoon ja antamalla sen puhua enkelten kielellä”. (Könönen & Huvi 2005, 36.) 1960-lopulla Suomi-gospelin kritiikki keskittyi huomattavan paljon juuri musiikkityyliin. Evankelis-luterilaisen kirkon Kansanlähetyksen Uusi Tie -lehti varoitti ihmisiä muun muassa liian suuresta rytmien määrästä, joka ei ole sopuoinnussa ihmisen luonnollisten ruumiillisten rytmien kanssa. Lehden mukaan liiallinen rytmimusiikki voi aiheuttaa henkisen raunioitumisen. (Könönen & Huvi 2005, 42.)

2.4 Gospel 1970-luvulla

Kansan Raamattuseura järjesti ensimmäisen pelkästään hengelliseen nuorisomusiikkiin keskittyneen festivaalin Helsingin Vanhalle Ylioppilastalolle vuonna 1971. Tapahtuman markkinointi ja tiedotus hoidettiin ammattitaitoisesti ja paikalle saapuneet kuulijat saivat hyvän katsauksen koko Suomi-gospelin tilasta 1970-luvun alussa. Vaikka tapahtuma oli kaikin puolin onnistunut, lehdistö kirjoitti festivaalista negatiiviseen sävyyn. Helsingin Sanomat suhtautui tapahtumaan kielteisesti, koska sanat olivat kertoneet Jeesuksesta, mutta

musiikki toisesta maailmasta. Kirkko ja Kaupunki -lehti epäili taas festivaalia vain syötiksi, jonka avulla nuoret saataisiin kokoon. (Könönen & Huvi 2005, 49-50.)

Jaakko Löytty oli 1970-luvun merkittävimpiä uusia laulaja-lauluntekijöitä. Löytty kertoi lauluissaan nuorten omasta kokemusmaailmasta ja puki kaiken rosoiseen rockmusiikkiin. (Saarinen & Haikarainen 2002, 316.) Löytty oli ensimmäinen suursuosikki, joka kunnioitti musiikissaan rockin esikuvia pukien samalla sanomansa nuoria kristittyjä puhuttelevaan muotoon. Löytty vierasti herätyskristillistä julistustyyliä ja hän kirjoitti uskonasioiden lisäksi muun muassa yhteiskunnallisista ongelmista. (Könönen & Huvi 2005, 52-53.)

1970-luvulla ilmestyi ensimmäinen Nuoren seurakunnan veisukirja, jonka seurauksena gospelmusiikista tuli erottamaton osa seurakuntien nuorisotyötä. Veisukirja on edelleen käytössä rippikoulussa, ja gospelin suosio perustuukin suurelta osin juuri lauluihin, ei niinkään niiden esittäjiin tai tekijöihin. (Saarinen & Haikarainen 2002, 317.) 1970-luvulla perustettiin myös gospelmusiikkiin erikoistuneita kustannusyhtiöitä ja levy-yhtiöitä, jotka olivat omalta osaltaan vaikuttamassa Suomi-gospelin musiikillisen tason paranemiseen tulevina vuosina. (Könönen & Huvi 2005, 60-63.)

Löytyn lisäksi toinen merkittävä gospelin uudistaja 1970-luvun loppupuolella oli Jouko Mäki-Lohiluoma, joka sai muun muassa balladinomaisilla trubaduurilauluillaan kuulijan ajattelemaan suorien julistavien tekstien sijaan. Mäki-Lohiluoman rohkea ja anarkistinen kirjoitustyyli herätti kiivaita vastareaktioita monien kristillisten tahojen piirissä. (Könönen & Huvi 2005, 67-68.)

2.5 Gospel 1980-luvulla

1980-luvulla gospelin ja maallisen musiikin raja-aitoja oli kaatamassa Jouni Kotkavuoren perustama Lokki-yhtye. Yhtye oli harvinainen siitä syystä, että se ei saanut alkuaan mistään seurakunnan järjestöistä tai tukiryhmistä. Vapaus seurakunnista antoi yhtyeelle vapauden kirjoittaa kappaleita muistakin kuin hengellisistä aiheista ja Lokki-yhtye keikkaili gospeltapahtumien lisäksi suosituissa maallisissa pintapaikoissa, kuten Helsingin Ostrobotnialla ja Lahden Kasialissa. Bändin kappaleet soivat myös radiossa, mikä oli

harvinaista gospelbändille tuohon aikaan. Yhtyeen ongelma oli se, että se oli aika ajoin ”hengellisille liian maallinen ja maallisille liian hengellinen”. (Könönen & Huvi 2005, 82-83.)

Kitaristi Heikki Silvennoisen 1980-luvulla perustama Frenz-yhtye aloitti keikkailun gospelbändille poikkeuksellisesti klubeilla ja konserttilavoilla ja siirtyi vasta sitten seurakuntien tilaisuuksiin. (Saarinen & Haikarainen 2002, 318.) Tätä ratkaisua, kuten myös yhtyeen soittamaa melodista rockia, ei osattu kirkon sisällä arvostaa. Suomi-gospelin tuon aikakauden musiikillisesta tasosta kertoo se, että yhtyeen musiikkia pidettiin ”liian tasokkaana ollakseen gospelia”. (Könönen & Huvi 2005, 88.)

Suomi-gospel on sen historian alusta asti ollut jakautunut kahtia evankelis-luterilaisen kirkon sisällä toimivien herätysliikkeiden ja suuntausten kesken. Jännitteitä ei ole niinkään synnyttänyt musiikkityyli vaan näkemys sanomasta. (Saarinen & Haikarainen 2002, 320.) Kirkkopoliittisesti gospelmusiikki jakaantui pelkistetyksi siten, että yleiskirkolliset hymähtelivät herätyskristillisten julistavalle tyylille. Herätyskristilliset taas kyseenalaistivat hymähtelijöiden hengellisen vakaumuksen. Kolmannen erillisen leirinsä muodostivat helluntai- ja vapaakirkollisten piirien yhtyeet. Jokaisen ryhmittymän bändit toimivat ja keikkailivat pääasiassa oman järjestönsä seurakuntansa piirissä. Eniten eri ryhmittymien välistä yhteistyötä tekivät puhtaasti soittoon keskittyneet gospelmuusikot. (Könönen & Huvi 2005, 93-94.)

Gospelpiirien sisäiset ristiriidat olivat osaksi syynä siihen, että monet muusikot siirtyivät 1980- ja 1990-luvun vaihteessa gospelkentältä maalliselle puolelle. Muun muassa Mikko Kuustonen, Pekka Ruuska ja Heikki Hela tulivat tuolloin suuren yleisön tietoisuuteen enemmän tai vähemmän menneisyytensä vankeina. Maallisesta näkökulmasta musiikkimaailmaan ilmestyi kuin tyhjästä persoonallisia ja lahjakkaita muusikoita. (Saarinen & Haikarainen 2002, 321.)

2.6 Gospel vuosituhannen vaihteessa

1990-luvun alussa Harri Helenius perusti yhdessä veljensä Ollin kanssa bändin nimeltä Bass 'n Helen. Yhtye oli yksi 1990-luvun menestyneimmistä gospelbändeistä. Kappaleiden sanoitukset käsittelivät laulaja Harri Heleniuksen henkilökohtaista uskonelämää, maailman

tapahtumiin ja epäkohtiin Helenius ei lauluissaan ottanut kantaa. Sanoitusten uudella linjalla oli vaikutusta siihen, että suomalainen gospelmusiikki kääntyi sisäänpäin ja muidenkin gospelartistien sanoituksen muuttuivat henkilökohtaisimmiksi. Bass 'n Helen esiintyi vuosituhaten vaihteessa nuorison suosimassa Jyrki-ohjelmassa, jossa bändi pääsi esittäytymään perinteitä rikkoen myös niin sanotulle tavalliselle nuorisolle. Heleniuksen mukaan Suomi-gospelista on tullut 2000-luvulla väline, jolla tehdään rahaa. Ideologiset tavoitteet ja barrikadeille nouseminen ovat hänen mielestään jääneet kaupallisuuden jalkoihin. (Könönen & Huvi 2005, 145-147.)

Laulaja-lauluntekijä Juha Tapio oli 2000-luvun taitteessa Suomi-gospelin suurin yksittäinen nimi. Laulajan kaksi ensimmäistä levyä olivat teksteiltään vahvasti gossellevyjä. Warner Music julkaisi Juha Tapion kolmannen levyn ”Mitä silmät ei nää” ja siitä tehtiin teksteiltään suuremmalle yleisölle suunnattu tuote. Radiohittejä saaneen artistin tavoite oli olla avoimesti kristitty artisti ja samalla poplaulaja maallisilla areenoilla. Gospelartistin siirtyminen maalliselle puolelle ei saanut gospelnuorison jakamatonta hyväksyntää. Kesällä 2002 asia herätti suorastaan kohua ja muun muassa artistin hengellinen vakaumus kyseenalaistettiin. Suomi-gospel oli jälleen tulenarkaa, mitä se oli ollut jo kolmekymmentä vuotta. (Könönen & Huvi 2005, 154-155.)

3 TUTKIMUSASETELMA

3.1 Tutkimuskysymykset

Tutkielman tarkoitus on selvittää, miten suomalaiset gospelmusiikot suhtautuvat Suomi-gospelin maallistumiseen. Koska ihmisillä voi olla erilaisia käsityksiä gospelmusiikki-termistä, tahdoin aluksi selvittää, mitä juuri kyseiset vastaajat gospelmusiikilla tarkoittavat.

3.2 Tutkimusote ja -menetelmä

Tutkimusotteeni on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus, koska muun muassa Syrjälä, Ahonen, Syrjäläinen ja Saari (1995, 12-13) ovat todenneet, että laadullista tutkimusta käytetään, kun ollaan kiinnostuneita siitä, miten joku tapahtuma yksityiskohtaisesti rakentuu

ja minkälaisia merkityksiä tapahtumassa mukana olijat sille antavat. Laadullisessa tutkimuksessa tapahtumia tutkitaan aidoissa ja luonnollisissa tilanteissa ja tutkimuksessa pyritään selvittämään erilaisten asioiden välisiä suhteita, joita ei pystytä koeasetelmien avulla selvittämään. (Syrjälä, L., Ahonen, S., Syrjäläinen, E., Saari, S. 1995, 12-13.) Selvitän tutkimuksessani ihmisten subjektiivisia mielipiteitä, käsityksiä ja heidän antamiaan merkityksiä gospelmusiikista ja sen maallistumisilmiöstä. Tästä syystä laadullinen tutkimus soveltuu parhaiten tutkimusotteekseni.

Tutkimusmenetelmäni on fenomenografia. Sana fenomenografia tarkoittaa ilmiön kuvaamista tai ilmiöstä kirjoittamisesta ja fenomenografisella tutkimuksella selvitetään sitä, miten maailma ilmenee ja rakentuu ihmisten tietoisuudessa (Syrjälä ym. 1995, 114). Metsämuurosen (2000, 22) mukaan fenomenografia tutkii ihmisten käsityksiä asioista. Ihmisten käsitykset samastakin asiasta ja ilmiöstä voivat vaihdella suuresti riippuen muun muassa iästä, koulutustaustasta ja elämäkokemuksista. Fenomenografinen tutkimus etenee siten, että aluksi tutkija perehtyy tutkittavaan ilmiöön teoreettisesti ja jäsentää siihen liittyvät näkökohdat. Seuraavaksi tutkija haastattelee henkilöitä, jotka ilmaisevat erilaisia käsityksiään asiasta. Lopuksi tutkija luokittelee käsitykset niiden merkityksen perusteella ja pyrkii selittämään niitä kokoamalla niistä abstraktimpia merkitysluokkia. (Metsämuuronen 2000, 22-23.)

3.3 Tutkimusaineisto

Lähetin kyselylomakkeet tutkimustani varten kuudelle tuntemalleni henkilölle, joista kaikki ovat toimineet aktiivisesti gospelpiireissä vähintään viiden vuoden ajan. Koska lähipiiristäni löytyi jo valmiiksi tarpeeksi gospelmuusikkoja tutkimusaineistoani varten, päätin lähettää kyselylomakkeet heille. Laatimassani kyselylomakkeessa olevat kysymykset ovat avoimia ja laajoja kysymyksiä, jotta vastaajilla oli mahdollisuus kertoa mahdollisimman laajasti ja monipuolisesti mielipiteistään, kokemuksistaan ja näkökulmistaan koskien suomalaista gospelmusiikkia.

Jokainen vastaaja soitti vastaushetkellä ainakin yhdessä gospelbändissä ja kaksi heistä samassa yhtyeessä. Nuoruudessaan lähes kaikki heistä ovat soittaneet muissakin kuin hengellisissä yhtyeissä, mutta tänä päivänä kaikki vastaajat soittavat pääasiassa vain

gospelmusiikkia. Vastaajista viisi on miehiä ja yksi nainen. Kenelläkään heistä ei ole ammatillista koulutusta musiikin alalta. Se, että kukaan kyselyyn vastannut ei ole ammattimuusikko, on täysi sattuma. Nuorin haastateltu oli 23-vuotias ja vanhin 43-vuotias. Vastausten pituudet vaihtelevat noin 200 ja 500 sanan välillä. Kyselylomakkeessa on kahdeksan kysymystä.

3.4. Aineiston analyysi

Aloitin aineiston analyysin siten, että yhdistin kaikki saamani vastaukset yhteen tekstitiedostoon, jotta aineiston kokonaiskuvan hahmottaminen olisi helpompaa. Seuraavaksi järjestelin vastaukset siten, että kaikkien yksittäisten kysymysten vastaukset olivat allekkain. Tämä helpotti edelleen kokonaiskuvan näkemistä, erojen ja yhtäläisyyksien huomaamista ja vastausten luokittelua. Tämän jälkeen vertailin vastauksia toisiinsa, luokittelin niitä ja kirjoitin auki löytämäni eroavaisuudet ja yhteneväisyydet. Tulosten esittely noudattaa kyselylomakkeeni rakennetta, mutta olen huomionut haastateltavien vastausten päällekkäisyydet eri kysymysten kohdalla ja järjestänyt siten tulokset loogiseksi kokonaisuudeksi. Olen liittänyt suoria lainauksia eri vastaajilta seuraavaan lukuun perustellakseni omia tulkintojani aineistosta ja elävöittääkseni tekstiä. Kutsun tulokset-luvussa eri vastaajia nimillä V1, V2, V3 ja niin edelleen.

4 TULOKSET

4.1 Suomi-gospelin määritelmä

Kysyin muusikoilta sitä, miten he itse määrittelisivät suomalaisen gospelmusiikin. Kaikki vastaajat olivat sitä mieltä, että musiikkigenrellä ei ole vaikutusta siihen, onko musiikki gospelia vai ei. Heidän mielestään gospel määritellään Suomessa artistin sanoman ja kappaleiden sanoitusten mukaan.

V1: ”Ehkä on parempi olla kategorioimatta itseään gospeliin, jos siihen ei liity selvästi hengellisyyttä.”

Kun tarkastelen koko kyselyaineistoa kokonaisuutena, siitä käy selvästi ilmi se, että vastaajien mielestä Suomi-gospel voidaan jakaa karkeasti ottaen kahtia selvästi evankelioivien eli kristillistä sanomaa julistavien bändien ja kristillisen maailmankuvan pohjalta toimivien bändien kesken. Heidän mielestään kumpaakin suuntausta edustavia bändejä tarvitaan, mutta suurimman osan mielestä oli tärkeää, että bändi säilyttää avoimen kristillisen imagon, hengellisyyden tulee näkyä jollain tavalla bändin toiminnassa, jos bändi toimii gospelnimikkeen alla.

Vastaajista kaksi oli sitä mieltä, että gospelbändin jäsenten kristillisiin arvoihin perustuva elämäntapa on gospelbändin uskottavan toiminnan edellytys. Vastaajat eivät eritelleet täsmällisesti sitä, mitä he tarkoittivat elämäntyylin ja julistamansa sanoman yhteensopivuudella.

V3: ”Mulle henkilökohtaisesti tärkeintä on se, seisooko bändi julistamansa sanoman takana. Itse kuuntelen tosi kriittisesti musiikkia ja katson bändin tyyliä esittää musiikkiaan. Jos musiikki ja sanat toimii, mutta bändin elämäntyyli riitelee kokonaisuuden kaa, heti tökkii.”

Yksi vastaajista (V2) kritisoi tiukkojen raja-aitojen vetämistä gospelin ja maallisen musiikin välille. Muiden vastauksissa ei tällaista mielipidettä esiintynyt, he halusivat pikemminkin pitää gospelin genrenä erillään maallisesta musiikista.

V2: ”Mielestäni koko jyrkkä raja maallisen ja gospelmusiikin välillä on hiukan keinotekoinen. Musiikki ei synny tyhjiössä vaan heijastaa aina jollakin tasolla tekijöidensä maailmankuvaa ja arvomaailmaa. Ei levykaupassa ole erillistä hyllyä vasemmisto, oikeisto, materialismi, ateismi, agnostisismi ynnä muillekaan ajatussuuntauksille. Miksi siis kristittyjen tekemä musiikki pitäisi niin selkeästi lokeroita?”

4.2. Suomi-gospelin maallistuminen

Viiden vastaajan mielestä Suomi-gospel on maallistunut viime vuosien aikana. Maallistuminen liittyy heidän mielestään suoraan gospelsanomasta luopumiseen ja suurempien yleisöjen ja tulojen havitteluun.

V5: ”Jotkut bändit ovat muuttaneet tyyliään maallisempaan suuntaan, jotkut suorastaan ulkoistaneet itsensä genrestä. Suomen gospelkentällä kun ei oikein pysty

elantoon hankkimaan. Sekulaaripuoli tarjoaa siihen paljon paremmat mahdollisuudet.”

Kaikkien vastaajien bändit olivat esiintyneet ainakin kerran muissa kuin hengellisissä tilaisuuksissa. Vastaajista kolme piti maallisissa tapahtumissa esiintymistä ehdottoman positiivisena asiana oman bändinsä kohdalla. Muut vastaajat eivät ottaneet selkeästi kantaa tähän kysymykseen. Tässä suhteessa selvästi vapaamielisimmän vastaajan (V2) bändi ei halua profiloitua erityisesti gospelbändiksi.

V2: ”En ole koskaan pyrkinyt leimaamaan mitään omia bändejäni perinteisessä mielessä gospel-bändeiksi, joten uskon, että sekin on pitänyt esiintymismahdollisuudet suhteellisen laajoina. Viime vuosina tosin esiintymiset ovat painottuneet erilaisiin seurakuntien järjestämiin konsertteihin ja hengellisiin musiikkitapahtumiin, mutta tulevaisuudessa olisi jälleen tarkoitus yrittää laajentaa esiintymisrintamaa.”

Vastaajat olivat sitä mieltä, että gospelmusiikin esittämisessä maallisissa tapahtumissa oli sekä hyviä että huonoja puolia – mahdollisuuksia ja vaaroja. Hyvänä asiana vastaajat pitivät uusien kuulijoiden saamista ja erilaisten ihmisten tavoittamista. Maallisten tapahtumien kautta bändin sanoma voi löytää tiensä uusien ihmisten korviin. Vastaajista kaksi piti tavoittelemisen arvoisena asiana raja-aitojen murtamista maallisten ja hengellisten tapahtumien välillä. Yksi vastaaja toivoi myös suvaitsevaisuuden lisääntymistä hengellisiä tapahtumia kohtaan.

V1: ”Mielestäni raja-aitoja tulee rikkoa hengellisen ja maallisen musiikin ja niille järjestettyjen tapahtumien välillä. Jos gospelmusiikki saataisiin osaksi arkipäivää, voisi suvaitsevaisuus uskonasioita ja sitä (gospelia) kohtaan parantua.”

Toinen vastaaja oli taas sitä mieltä, että suvaitsemattomuutta voi esiintyä gospelpiirien sisäpuolellakin, jos gospelbändi esiintyy maallisissa tapahtumissa.

V2: ”Haittapuolena voisi olla joidenkin hengellisten tahojen paheksunta.”

Negatiivisena asiana vastaajat pitivät gospelin sanomasta tinkimistä suuremman yleisöpohjan saavuttamiseksi. Kaksi vastaajaa piti gospelmusiikon lankeamista maallisen elämän synteihin ja houkutuksiin vaarallisena ja tuomittavana seikkana.

V3: ”Huonona puolena tai sanotaanko vaarana on se, että lähtee tekemään kompromisseja saavuttaakseen laajemman yleisön suosion ja ajautuu syrjään siitä missiosta, jota kerran kantoi.”

V6: ”Huonoksi asia voi muuttua, jos bändi turtuu ja menee mukaan maailmalliseen elämäntapaan sen kaikkine synteineen.”

Yksi vastaaja (V2) suhtautui maallistumiskysymyksiin eri tavalla. Hänen mielestään gospelmusiikki on maallistumisen sijaan muuttunut suuremmasta julistuksesta pohdiskelevammaksi ja kiertoilmauksellisemmaksi sanoitusten osalta. Hän pitää suuntausta hyvänä asiana ja mainitsee vastauksessaan muutamia artisteja vahvistaakseen mielipidettään.

V2: ”Juha Tapio ja Ruudolf ovat hyviä esimerkkejä kristitystä artistista joka voi yhtä aikaa säilyttää kristillisen identiteettinsä ja menestyä myös sekulaareilla musiikkiareenoilla. Tämän ei tosiaankaan tarvitse tarkoittaa maallistumista. On hyvä, että on monenlaisia lähestymistapoja kristilliseltä pohjalta kumpuavaan musiikin tekemiseen.”

5 PÄÄTÄNTÖ

Esittelen, vertailen ja luokittelen tutkielmassani kuuden gospelmusiikon mielipiteitä gospelmusiikista ja sen maallistumisesta. Tutkimusaineiston perusteella tekemäni tulkinnat ja johtopäätökset eivät edusta millään tavalla koko suomalaista gospelmusiikkoyhteisöä.

Vastaajista viisi oli sitä mieltä, että gospelmusiikki on maallistunut viime vuosien aikana. Muusikkojen mielestä oli tärkeää, että gospelbändin hengellisyys näkyy jollain tavalla sen toiminnassa. Vastaajat näkivät maallistuminen sanomasta luopumisena, oman uskonnollisen vakaumuksen menettämisenä ja kompromissien tekemisenä laajemman yleisön suosion saavuttamiseksi. He pitivät maallistumista negatiivisena, ei-toivottavana ilmiönä. Yksi muusikko oli sitä mieltä, että Suomi-gospel ei ole maallistunut, vaan se on pikemminkin muuttunut sanoituksiltaan pohdiskelevammaksi ja ajatuksia herättäväksi. Hän piti suuntausta hyvänä asiana suomalaiselle gospelmusiikille.

Vaikka yksi vastaaja oli muiden kanssa eri mieltä Suomi-gospelin maallistumisesta, antaa tutkielmani viitteitä siitä, että suomalainen gospelmusiikki on muuttunut viime vuosien aikana. Se, käsittävätkö gospelmuusikot muutoksen maallistumisena vai lyriikoiden muuttumisena pohdiskelevammiksi, on tulkintakysymys ja maallistumis-termin erilaisista käsityksistä johtuva eroavaisuus. Ne viisi vastaajaa, joiden mielestä Suomi-gospel oli maallistunut, voivat pitää lyriikoiden muuttumista pohdiskelevimmiksi artistin sanoman heikkenemisenä ja sitä kautta maallistumisena. Suomi-gospelin maallistumisilmiön olemassaoloa tukee esimerkiksi myös Suomi-gospelin historiaa -luvussa mainitsemani Bass 'n Helen -yhtyeen Olli Heleniuksen kommentti Suomi-gospelin muuttumisesta 2000-luvulla rahantekovälineeksi.

Suurin osa haastateltavista halusi pitää gospelmusiikin genrenä erillään maallisesta musiikista, mutta he halusivat kaataa raja-aitoja hengellisen ja maallisen musiikin väliltä esiintymisten ja keikkojen näkökulmasta. Heidän mielestään olisi hyvä asia, jos gospelbändi voisi esiintyä sanomastaan tinkimättä maallisissa tapahtumissa ja heidän musiikkinsa tavoittaisi mahdollisimman monia uusia ihmisiä.

Gospelbändin musiikkityylillä ei ole vaikutusta siihen, onko musiikki gospelia vai ei. Vastaajien mielestä gospel määritellään Suomessa puhtaasti artistin hengellisen sanoman ja kappaleiden sanoitusten perusteella. Suomi-gospelin historiassa gospelbändien populaarimusiikista omaksumat uudet musiikkityylit aiheuttivat paljon kritiikkiä varsinkin ennen 1980-lukua. 1960-luvun loppupuolella Pro Fide -yhtye ja myöhemmin muun muassa Jaakko Löytty, Jouko Mäki-Lohiluoma ja Heikki Silvennoinen Frenz-yhtyeineen saivat paljon kritiikkiä gospelpiirien sisältä liian maallisista musiikkityyleistä. Gospelbändin musiikkityyli 2000-luvulla, oli se sitten heviä tai kantria, ei näytä herättävän vastaajien mielestä ja omaan kokemukseeni perustuen merkittävästi pahennusta kristillisten tahojen keskuudessa. Nykyään maallistumisen kritiikki on siirtynyt musiikkityylistä lähes täysin sanoituksiin ja bändin ulkomusiikilliseen toimintaan. Musiikillisesti Suomi-gospel on nykyään yhtä monipuolista ja pirstaloitunutta kuin maallinen populaarimusiikkikin.

Suomi-gospel jakautuu kahtia kristillistä sanomaa julistavien ja kristillisen maailmankuvan pohjalta toimivien bändien kesken. Suomi-gospelin kahtia jakautuminen ei ole uusi ilmiö sen historiassa. Niin kuin totesin Suomi-gospelin historiaa -osiossa, evankelis-luterilaisen kirkon

alaisuudessa toimivien herätysliikkeiden ja eri suuntausten näkemuserot Suomi-gospelin sanomasta ovat jakaneet Suomi-gospelin kahtia sen historian alusta lähtien. Vastaaajien mukaan samankaltainen kahtiajako on edelleen olemassa suomalaisessa gospelmusiikissa.

Luotettavuuden varmistamiseksi kysyin vastaajilta Suomi-gospelista ja maallistumisilmiöstä eri kysymyksillä muutamalla eri tavalla. Näiden kysymysten avulla sain mielestäni jokaiselta vastaajalta kattavan kuvan siitä, miten he suhtautuvat Suomi-gospelin maallistumiseen. Oletin, että avoimet ja ei niin yksityiskohtaiset kysymykset tuottavat rikkaampia vastauksia aineiston analysointia varten.

Laadin kyselylomakkeen siten, että ensimmäiset kysymykset olivat vastaajien taustoja kartoittavia, niin sanotusti helpompia kysymyksiä. Lomakkeen loppupäähän sijoitin tutkielmani kannalta tärkeimmät ja laajimmat kysymykset. Tällä rakenteellisella ratkaisulla pyrin siihen, että vastaajat virittäytyisivät asteittain aiheeseen ja motivoituisivat alun helpoista kysymyksistä vastaamaan kyselylomakkeen viimeisiinkin kysymyksiin perusteellisesti ajatuksen kanssa.

Jätin tietoisesti maallistumisen määritelmän pois kyselylomakkeesta siitä syystä, että se olisi voinut johdatella vastaajia vastaamaan vain määritelmän näkökulmasta. Jokaisella vastaajalla on tietenkin omanlaisensa käsitys siitä, mitä maallistuminen gospelmusiikin kohdalla tarkoittaa. Termin moniulotteisuus näkyi suoraan kahden vastaajan vastauksissa. He pohtivat vastauksissaan Suomi-gospelia monen eri näkökannan kautta, koska heidän mielestään maallistumisella voidaan tarkoittaa erilaisia asioita gospelmusiikin yhteydessä. Fenomenografisen tutkimuksen luotettavuutta kohtaan on osoitettu kritiikkiä koskien nimenomaan ihmisten vaihtelevia käsityksiä. Gröhn toteaa, että eri ihmisillä voi olla aidosti erilaisia käsityksiä samasta ilmiöstä ja fenomenografisessa tutkimuksessa ei useinkaan oteta huomioon yksilöiden käsitysten muuttumista kyseistä ilmiötä kohtaan ajan saatossa. Yhteiskunnalliset muutokset voivat vaikuttaa ilmiöön ja sitä kautta yksilöiden käsityksiin ilmiöstä. Tutkimukset voivat olla ajallisesti tietynlaisia yhden hetken poikkileikkauksia tutkittavasta asiasta. (Gröhn 1993, 28-29.)

Musiikkiala on nopeasti muuttuva ala. Uusien artistien ja bändien elinkaari voi jäädä huomattavan lyhyeksi, jos levyt eivät myy ja kuulijoita ei käy heidän keikoillaan. Musiikin

nettilevitys ja -kauppa elävät ja muuttuvat vieläkin nopeammin. Kandidaatintutkielmanikin on ilman muuta ajallinen poikkileikkaus kuuden gospelmusikon tietyn hetken käsityksistä Suomi-gospelista ja sen maallistumisesta. Heidän käsityksensä ovat voineet hyvinkin muuttua haastattelun jälkeen yhteiskunnallisten muutosten ja nopeasti muuttuvan musiikkiteollisuuden myötä.

Sähköpostitse toteutetulla kirjallisella kyselyllä on sekä hyvät että huonot puolensa. Kyselyn toteuttaminen oli huomattavasti helpompi ja nopeampi prosessi verrattuna jokaisen kohdehenkilön henkilökohtaiseen haastatteleamiseen erityisesti siitä syystä, että vastaajat asuvat eri puolella Suomea. Jatkokysymysten esittäminen on ymmärrettävästikin mahdotonta yhdellä kirjallisella kyselylomakkeella, joten kyselylomakkeen laatiminen ja kysymystenasettelu olivat tärkeässä asemassa tutkielman onnistumisen kannalta. Vastaajia olisi voinut olla enemmänkin, mutta en usko, että vastaajien suurempi määrä olisi antanut ratkaisevasti tieteellistä tai yhteiskunnallista lisäarvoa tutkielmalleni.

Vastaajista kenelläkään ei ollut musiikin ammatillista koulutusta. Tällä seikalla voi olla vaikutusta siihen, miten vastaajat suhtautuivat gospelmusiikin maallistumiseen. Suomessa muusikolla voi olla vaikeaa tienata elantonsa soittamalla pelkästään gospelmusiikkia. Tämä asia tuli myös esiin yhden vastaajan vastauksissa. Ehkä muusikot, joilla on hengellinen vakaumus, soittaisivat mieluummin pelkästään gospel-yhtyeissä, mutta he joutuvat tekemään lähes kaikki mahdolliset keikat elantonsa eteen.

Tutkielmani perusteella vaikuttaisi siltä, että suomalainen gospelmusiikki on maallistunut viime vuosina ja gospelmusikot suhtautuvat ilmiöön kielteisesti. Aiheesta tosin tarvitaan vielä laajempaa lisätutkimusta, jotta asiasta voisi tehdä yleistettäviä johtopäätöksiä. Olisi myös mielenkiintoista selvittää musiikin kuluttajien mielipiteitä gospelmusiikista. Ongelmalliseksi lisätutkimuksen tekee muun muassa se, mikä musiikki luokitellaan gospeliksi ja mikä ei. Maallisen ja hengellisen musiikin välimaastoon sijoittuvien bändien ja artistien lukumäärä vaikuttaisi olevan kasvussa.

LÄHTEET

- Gröhn, T. (1992). Fenomenograafinen tutkimusote. Teoksessa Gröhn, T. & Jussila, J. (toim.) *Laadullisia lähestymistapoja koulutuksen tutkimuksessa*. Helsinki: Yliopistopaino.
- Kääriäinen, K., Niemelä, K. & Ketola, K. (2003). *Moderni kirkkokansa: Suomalaisten uskonnollisuus uudella vuosituhanella*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino OY.
- Könönen, J. & Huvi, T. (2005). *Kahden maan kansalaiset : Suomi-gospelin historiaa*. Helsinki: Suomen lähetysseura.
- Metsämuuronen, J. (2000). *Laadullisen tutkimuksen perusteet*. Helsinki: Methelp.
- Saarinen, E. & Haikarainen, R. (2002). *Kitara, taivas & gospel* teoksessa *Suomi soi 2 – Rautalangasta hiphoppiin*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Syrjälä, L., Ahonen, S., Syrjäläinen, E., Saari, S. (1995). *Laadullisen tutkimuksen työtapoja*. Helsinki: Kirjayhtymä Oy.
- Toivio, H. (2004). *Voiko sen sanoa toisinkin? Uusimuotoisten jumalanpalvelusten merkitys Suomen evankelis-luterilaisen kirkon jumalanpalveluselämässä 1966-1999*. Helsinki: Suomalainen Teologinen Kirjallisuusseura.

LIITTEET

Kyselylomake

1. Kuinka kauan olet soittanut gospelbändissä / gospelbändeissä?
2. Soitatko tällä hetkellä / oletko aiemmin soittanut muissa bändeissä kuin gospelbändeissä?
3. Esiintyykö oma bändisi muissa kuin hengellisissä tapahtumissa?
4. Miten määrittelisit oman bändisi kohdeyleisön?
5. Miten määrittelisit suomalaisen gospelmusiikin? Merkitsevätkö mielestäsi eniten esimerkiksi kappaleiden sanoitukset, bändin esiintyminen ja evankeliointi, bändin jäsenten kristillinen vakaumus vai jokin muu?
6. Mitä hyviä ja huonoja puolia näet siinä, että sama gospelbändi esiintyy sekä hengellisissä että maallisissa tapahtumissa?
7. Onko suomalainen gospelmusiikki mielestäsi maallistunut viime vuosien aikana?
8. Jos vastasit edelliseen kysymykseen kyllä, mitä hyviä ja huonoja puolia näet gospelin maallistumisessa?